

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת ובא יבם על הראשונה וחזר ובא על השניה או שבא אחיו על השניה לא פסל את הראשונה וכן ב' חרשות.....1
- ב. קטנה וחרשת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת פסל את הקטנה.....2
- ג. בא יבם על החרשת וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת.....3
- ד. פקחת וחרשת בא יבם על הפקחת וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת לא פסל את הפקחת.....4
- ה. בא יבם על החרשת וחזר ובא על הפקחת או שבא אחיו על הפקחת פסל את החרשת.....4
- ו. גדולה וקטנה בא יבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה לא פסל את הגדולה.....4
- ז. בא יבם על הקטנה וחזר ובא על הגדולה או שבא אחיו על הגדולה פסל את הקטנה ... מלמדין הקטנה שתמאן בו.....5
- ח. יבם קטן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה.....5
- ט. בא על יבמה גדולה תגדלנו.....6
- י. היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי כופין אותו שיחלוץ לה.....6
- יא. לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה ובזמן שהוא מודה אפילו לאחר שנים עשר חדש כופין אותו שיחלוץ לה.....7
- יב. הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ לה לאחר מיתת בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה ואם נתכוונה לכך אפי' בחיי בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה.....8
- יג. טענת בתולים ... נסתרה לאלתר לא נסתרה אף לאחר כמה שנים.....9

דף קיא.

א. מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת ובא יבם על הראשונה וחזר ובא על השניה או שבא אחיו על השניה לא פסל את הראשונה וכן ב' חרשות

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מי שהיה¹ נשוי לשתי יתומות קטנות ומת ונפלו ליבום, ובא יבם על אחת מהן, וחזר ובא הוא או אחיו על השנייה, לא פסל את הראשונה עליו שהרי ביאתם שוה, ואם ראשונה קנויה היא הרי היא אשתו ואחרונה ביאת זנות², ואי לאו קנויה היא הרי שתיהן נכריות אצלו שלא היו קנויות לאחיו.

אבל אסור לקיים את השנייה, שמא נחשבות קנויות לאחיו ומשבא על הראשונה קנאה, ואסורה השניה עליו באיסור בונה ב' בתים, אלא מלמדין אותה שתמאן³, ומקיים את הראשונה שלא נפסלה עליו מעולם⁴.

וכן⁵ אם שתיהן חרשות אין ביאת השניה פוסל את הראשונה, ואם ירצה יקימנה, והשנייה אסורה לו ויוציאנה בגט⁶, אם בא עליה לשם אישות או לשם יבמות⁷.

דף קיא:

ב. קטנה וחרשת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת פסל את הקטנה

מי שהיה נשוי⁸ אחת קטנה ואחת חרשת, ומת ונפלו ליבום, ובא היבם תחלה על הקטנה ואחר כך חזר ובא הוא או אחיו על החרשת, לא פסל את הקטנה עליו⁹ ממה נפשך, אי קנויה היתה לאחיו, הרי קנויה היא ליבם בביאה ג"כ,

¹ שו"ע אבהע"ז קעא ה

² כמו בגדולה אם בא על אחת תו ביאת השניה לא פסלת. ב"ש שם ג

³ ועיין בביאור הגר"א שלדעתו אין מלמדים שתמאן אלא בשאין זיקתן שוה, ויוציאנה בגט כדין חרשת

⁴ יש להסתפק לדעת הרמב"ם בשתי קטנות כשבא על האחת וחזר ובא הוא או אחיו על השנייה שהשנייה צריכה מיאון כמ"ש אם יש היתר שהראשונה תמאן והשנייה תשב תחתיו או תחת אחיו דמצד הסברא היה נראה להתיר כיון דמיאון עוקר לגמרי הביאה אאך מלשון הרמב"ם לא משמע כן דאל"כ היה לו לומר תמאן אחת מהן וי"ל הטעם דלא שרינן בתקנתא דמיאון להשנייה שעשה בה איסור ורק את הראשונה מתירין מפני שביאתה היתה בהיתר ולא בהשנייה. ערוך השולחן שם סעיף ה

⁵ שו"ע ונו"כ שם ו

⁶ וכמבואר שם בשו"ע ולבוש קע בעיף יב שאם בא הוא או אחיו על צרתה או עשו בה מאמר צריכה גמ, שהרי אינה אסורה עליהם אלא באיסורא דעשה דבית אחד הוא בונה ואינו בונה ב' בתים, ולא הבא מכלל עשה עשה, וקי"ל קידושין תופסין בחיבי עשה ואפילו חיבי לאוין. וא"כ ה"ה הכא בקטנה וחרשת.

⁷ באר הגולה ק, ביאור הגר"א י

⁸ שו"ע ונו"כ שם קעא ז

⁹ אבל גירסת רש"י ז"ל וכן הוא גירסת התוס' והראב"ד ז"ל דאם בא על הקטנה ואח"כ על החרשת פסל את הקטנה ופירשו הטעם דילמא קדים ובעיל חרשת תחלה ואח"כ יבעול הקטנה דהקטנה וודאי פוסלת את החרשת דאם היא זקוקה לגמרי עדיפא מחרשת שזקוקה קצת ושמא היא זקוקה לגמרי ודוחית את החרשת כי

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ואין אחר ביאתה כלום לפוסלה עליו, ואי לא היתה קנויה לאחיו, הרי לא היתה אשת אחיו מעולם ולמה תפסל ע"י ביאת החרשת.

אולם מכיון שאין זיקתן שוה, לפיכך יגרש החרשת בגט שמא הקטנה אינה קנויה היא והחרשת כן, וביאת החרשת ביאת יבום וקניין לאשה, לכך צריכה גט, וע"י הגט תותר לשוק ממה נפשך, אם היתה ביאת הקטנה יבום גמור שהיתה קנויה, הרי מתרת החרשת לשוק אפילו בלא גט, ואם לא היתה הקטנה קנויה הרי ביאת החרשת הוה יבום בה, וניתרת לשוק ע"י הגט,

אבל לא יגרש הקטנה ויקיים החרשת, שמא הקטנה קנויה היתה¹⁰ ונחשבת קנויה לגמרי¹¹, וקמה עליו החרשת בבונה ב' בתים, אעפ"י שיגרש את הקטנה מ"מ החרשת כבר נאסרה עליו עולמית, אלא יקיים את הקטנה.

ג. בא יבם על החרשת וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת

בא היבם¹² תחלה על החרשת, נפסלה הקטנה בכך, ואם חזר ובא הוא או אחיו על הקטנה, מכיון שביאת הקטנה מעולה מביאת החרשת שמא קנויה גמורה היא, והקטנה ראויה לאחר זמן כשתגדיל, לכך פסל ביאת הקטנה את החרשת עליו, והיא ג"כ אסורה עליו כבר מביאת החרשת משום בונה ב' בתים ואסור לקיים שתייהם.

לכך מלמדין את הקטנה שתמאן בו¹³, ויוציא החרשת בגט, ואף על גב שכשתמאן הקטנה תעקור הזיקה לגמרי וגם ביאתה אינה כלום, ומן הדין היה יכול לקיים החרשת שהרי הקטנה כאילו לא היתה צרתה מעולם, מ"מ הואיל ונפסלה מתחלה בשעת ביאת הקטנה, קודם המיאון יגרשנה ולא יקיימנה ע"י המיאון כיון דבחרשת אין מצות יבום גמורה¹⁴. ויש אומרים¹⁵

היכי דלא ליהוי שתי נשים מבית אחד ולכן גזרו גם בבא על הקטנה תחלה ואח"כ על החרשת שהחרשת אוסרת אותה ג"כ ובש"ע לא הובאה רק דעת הרמב"ם. ערוך השולחן שם סעיף י

¹⁰ לבוש, עיין ביאור הגר"א שם ד

¹¹ מפני שלאחר שתגדל אם לא תמאן היא בת דעת גמורה משא"כ בחרשת. ערוך השולחן שם סעיף ט

¹² שו"ע ונו"כ שם ח

¹³ והמיאון הוא כדי שלא יגרשנה בגט או שלא תצטרך להמתין עד שתגדיל לחלוין,

¹⁴ משא"כ כשבא על הגדולה אחר שבא על הקטנה מלמדין לקטנה שתמאן ומותר בגדול' כיון שמקיים בגדולה מצות יבום. ב"ש שם ד

¹⁵ דעת רש"י שם וכגרסת הש"ס שלפנינו וכהשגת הראב"ד שם וכ' ה"ה שהרשב"א הכריע בדבריהם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

שיכול לקיים החרשת אחר מיאון הקטנה, שעקרה הזיקה וכאילו לא היתה החרשת צרתה מעולם, ואם אינו רוצה לקיים החרשת יוציאה בגט¹⁶.

ד. פקחת וחרשת בא יבם על הפקחת וחזר ובא על החרשת או שבא אחיו על החרשת לא פסל את הפקחת

היה נשוי אחת פקחת ואחת חרשת¹⁷, ומת ונפלו ליבום, בא היבם על הפקחת וחזר ובא הוא או אחיו על החרשת לא פסל הפקחת, ומ"מ החרשת צריכה גט, ואף על גב שביאת הפקחת פטרתה מן הזיקה, מ"מ קי"ל שיש ביאה אחר ביאה לענין זה שהשניה צריכה גט אפילו בשתי פקחות, והוא שבא עליה לשם אישות או לשם יבמות ולא לשם זנות בעלמא.

ה. בא יבם על החרשת וחזר ובא על הפקחת או שבא אחיו על הפקחת פסל את החרשת

בא היבם¹⁸ על החרשת תחלה וחזר ובא הוא או אחיו על הפקחת, פסל את החרשת, שהרי ביאת הפקחת מעולה יותר ואסור לקיים שתייהן, שביאת החרשת פסל את הפקחת מתחלה משום ב' בתים, ואח"כ חזר ופסלה ביאת הפקחת את החרשת, לפיכך החרשת יוצאת בגט לבדו שהרי ביאתה היתה ביאה כשרה, והפקחת צריכה גט וחליצה, שהרי ביאתה היתה ביאה פסולה, וביאה פסולה צריכה גט וחליצה.

ו. גדולה וקטנה בא יבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה לא פסל את הגדולה

היה נשוי אחת גדולה ואחת קטנה¹⁹, ומת ונפלו ליבום, ובא יבם על הגדולה וחזר ובא הוא או אחיו על הקטנה, לא פסל את הגדולה שקנאה קניין גמור בביאתה, מ"מ מכיון דקי"ל שיש ביאה אחר ביאה אפילו בשתי פקחות

¹⁶ באר הגולה שם ע

¹⁷ שו"ע ונו"כ שם ט

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם

¹⁹ שו"ע ונו"כ שם י

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

להצריך גט לשנייה, כאן שהשנייה היא קטנה מלמדין אותה שתמאן, שהרי אסור לקיים שתיהן משום שני בתים.

ז. בא יבם על הקטנה וחזר ובא על הגדולה או שבא אחיו על הגדולה פסל את הקטנה ... מלמדין הקטנה שתמאן בו

ואם בא תחלה על הקטנה וחזר ובא הוא או אחיו על הגדולה, אף על פי שבא תחלה על הקטנה ופסל עליו את הגדולה, מ"מ לא קיים בה מצות ייבום מן התורה, וביאת הגדולה אחר כך היא ביאה גמורה ויבום גמור מן התורה, לכך נדחת הקטנה מפניה ואסור לקיימה. לפיכך מלמדין את הקטנה שתמאן ותעקור קידושין הראשונים עם ביאת היבם כאילו לא היתה צרתה של הגדולה מעולם ויקיים את הגדולה כדי שתוכל להתקיים מצות יבום²⁰.

בכל הדינים שנתבארו בקטנות²¹, אם בזמן היבום כבר גדלו הולכין אחר שעת נפילתן ליבום ואם נתגדלה הקטנה בינתיים אז אין עצה בהמיאון כי בגדלותה אינה יכולה למאן, ולכן בהכרח לדון כפי שעת הנפילה אם להיתר אם לאיסור וכן בחרשת שנתפקחה לזמן היבום יש לדון כפי שעת הנפילה, ולחליצה ראויות אז.

ח. יבם קטן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה

כבר התבאר דף צו: שקטן פחות²² מבן ט' שנים הבא על האשה אין ביאתו נחשבת לביאה כלל, אבל מבן ט' שנים ויום אחד ואילך ביאתו נחשבת לביאה, וקונה ביבמתו מדרבנן, ואף על פי שאין קניין לקטן, הרי קנוייה לו ועומדת מקידושי אחיו המת. ואפילו ביבמתו אינו קונה קניין גמור שהרי מ"מ קטן הוא, ואין קניין לקטן מן התורה, אלא שחכמים תקנו לו הקנין הזה כיון שהוא דומה לביאת גדול והיא זקוקה לו ועומדת, כמו שתקנו קניין ביבמה לגדול ע"י מאמר שהוא דומה לקידושין.

²⁰ ואף על גב דלעיל גבי אחת חרשת ואחת קטנה לדעת הרמב"ם אפילו לאחר מיאון הקטנה, יוציא החרשת בגט ולא יקיימנה כיון שבשעת ביאת הקטנה נפסלה עליו, שאני התם שגם בביאת חרשת לא קיים מצות יבום גמור מן התורה, לכך כשנפסלה עליו פעם אחת שוב לא יקיימנה אפילו אחר מיאון הקטנה לפי דעת הסוברים כן, אבל כאן שקיים בביאת גדולה מצות יבום גמור, כיון שקנאה שוב לא יגרשנה אחר שמיאנה הקטנה ועקרה הזיקה כאילו לא היתה צרתה מעולם.

²¹ וקמ"ל התנא דלא אמרינן כיון שקטן אינו ראוי להוליד אין כאן להקים לאחיו שם והרי עושה איסור בכל ביאה וביאה ונהי שהוא קטן ואין אנו מצווים עליו להפרישו אבל הא הוא הרי גדולה היא אמנם באמת אין כאן איסור דהתורה התירה לו ערוך השולחן שם סעיף יב

²² שו"ע ונו"כ קסו א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

לפיכך בן ט' שנים ויום²³ אחד שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה, ורשאיין להיות ביחד ולבא עליה תדיר עד שיגדל²⁴, ואם בא לגרשה אינו יכול עד שיגדיל, דגט קטן אינו גט.

ט. בא על יבמה גדולה תגדלנו

וקטן²⁵ בן ט' שנים ויום אחד שבא על יבמתו גדולה קנאה שהיא אשתו מדרבנן, ורשאיין להיות ביחד ולבא עליה תדיר עד שיגדל²⁶ אבל אינו יכול לפוטרה בגט, שאין גיטו גט ואין חליצתו חליצה עד שיגדיל ויחזור ויבא עליה בגדלות לשם קניין גמור שאז היא אשתו גמורה מן התורה, ואז יכול לפוטרה בגט לברו. ואם לא בא עליה אחר שהגדיל ובא להוציאה, צריכה גט וחליצה, גט מדרבנן לביאתו, וחליצה מן התורה לזיקתו.

י. היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי כופין אותו

שיחלוץ לה

יבמה שכנסה היבם²⁷ ובא להוציאה ואמר שעדיין לא בעל, וצריכה חליצה והיא אומרת שנבעלה ודי לה בגט, אם הוא בתוך ל' יום שכנסה מהימנינן ליה שלא בעל, שער ל' יום מעמיד אדם את עצמו מלבעול וצריכה חליצה, ומ"מ כיון שהיא אומרת שבעל ולפי דבריה צריכה גט דשויטא נפשה חתיכה דאיסורא, אין די לה בחליצה ומבקשין ממנו שיתן לה ג"כ גט²⁸, אבל אין כופין אותו, כיון דלפי דבריו אינה צריכה גט.

אם היא אומרת לא נבעלתי והוא אומר שבעל, בתוך שלושים יום היא נאמנת וכופין אותו לבעול, כיון שלפי דבריו אשתו היא, או יחלוץ לה כאשר היא אומרת שלא נבעלה, ואין בכוחו לאוסרה ולהצריכה גט. ויש אומרים

²³ שו"ע ונו"כ שם ה

²⁴ ערוך השולחן אבן העזר שם סעיף ו

²⁵ שו"ע ונו"כ שם ב

²⁶ ערוך השולחן שם

²⁷ שו"ע ונו"כ שם ו

²⁸ לשון בקשה שייך בחליצה משום דולות לו שתריק בפניו כמש"כ תוספו' גם אם היתה יוצאת בגט לבר מותרת לחזור לו כ"כ הנ"י, ולפי טעמים אלו צריך מעם מ"ש הטור לשיטתו דמבקשים ממנו גט מאחר דחולץ מה מפסיד הוא ליתן גט ולמה אין כופין לגרשה. ב"ש שם ו

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

שכופין אותו ג"כ ליתן לה גט עם החליצה, הואיל והוא אומר שבעל הרי היא אשתו וצריכה גט אפילו תוך ל',

אם גט יוצא מתחת ידה שגירשה והוא אומר שבעל קודם הגט ודיה בגט, והיא אומרת שלא בעל עדיין כיון שעכשיו אי אפשר לו לבעול, שהרי לפי דבריה מכיון שנתן לה גט קודם שבעל הרי אסור מדרבנן בכיון שלא בנה שוב לא יבנה ושווייה נפשה חתיכה דאיסורא עליו, ולכך כופין אותו לחלוץ, הואיל והוא בתוך ל' יום, שאדם מעמיד עצמו מלבעול והיא נאמנת.

יא. לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה ובזמן שהוא מודה אפילו לאחר שנים עשר חדש כופין אותו שיחלוץ לה

אם הוא אחר ל' יום והוא אומר לא בעלתי וצריכה חליצה, והיא אומרת נבעלתי, נאמנת²⁹, שאומרים אנו שאין מעמיד עצמו מלבעול זמן רב כזה, וודאי בעל ודיה בגט, והוא אין בכוחו לאוסרה על כל אדם עד שתחלוץ, הואיל וכבר כנסה.

ואם היא אומרת לא נבעלתי והוא אומר שבעל, נאמן ואין כופין אותו לחלוץ, ומ"מ היא שויתה נפשה חתיכה דאיסורא להצטרך חליצה, ומבקשין אותו שיחלוץ לה ואין כופין אותו, ואפילו אם חזר והודה לדבריה שלא בעל ודי לה בחליצה, אין שומעין לו דלדבריו הראשונים אנו מאמינים, הואיל והוא אחר ל' שאין אדם מעמיד עצמו כנזכר וצריכה גט וחליצה, גט לפי דבריו, וחליצה לפי דבריה דשויה נפשה חתיכה דאיסורא,

ואם יש לה גט ממנו והוא אומר שנתנו לה קודם שבעל צריכה גט שני לביאתו וחליצה לפי דבריה.

אם שניהם מודים שלא בעל אפילו לאחר י"ב חדש נאמנים ודיה בחליצה אף על פי שכנסה.

צרתה לעולם מותרת אפילו הוא והיא אומרים שלא בעל, ואפילו בתוך שלשים, אף על גב דלגבי דידה גופא היא נאמנת וצריכה חליצה אף על פי שהוא אומר בעל, היינו משום דשויתה נפשה חתיכה דאיסורא, אבל לגבי צרתה אינם נאמנים ואפילו שניהם, שאין בכחם לאסור הצרה, שהואיל

²⁹ ואף על גב דנאמן אדם להוציא דבר מחזקה במה שבידו אף לקולא כמ"ש מ"מ בענין זה אין לסמוך לקולא בדבר שיצרו תוקפו ובהיתר ודבר מצוה ולכן צריכה גט אפילו לא קידש אותה במאמר יבמין. ערוך השולחן שם סעיף ט

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

וכנסה הרי היא בחזקת שנבעלה והותרה צרתה, וחזקת כונס אשה בועל לאלתר³⁰. וי"א שבתוך שלשים יום אין הולכין בשום דבר לקולא מפני חזקת כניסתה ואפילו נגד צרתה נאמנת לומר שלא בא עליה, ואסורה להנשא ואפילו הוא אומר שבא עליה, וכן אם היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי אסורה להנשא.

יב. הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ לה לאחר מיתת בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה ואם נתכוונה לכך אפי' בחיי בעלה מבקשין הימנו שיחלוץ לה

יבמה³¹ שנדרה הנאה מיבמה בחיי בעלה, שיש הוכחה שלא כיוונה לאסור עצמה על היבם, שהרי לא העלתה על דעתה שימות בעלה ותפול לפני היבם, אלא מחמת שהיה לה שום כעס עמו נדרה כן. וכן אם נדרה הנאה מכל היהודים בחיי בעלה³² ואח"כ מת בעלה, כופין אותו אפילו בשוטים לחלוץ, שלא כוונה לאסור עצמה, ונותן לה כתובתה³³.

נדרה מהיבם אחר מיתת הבעל, אעפ"י שהיה לה שום כעס עמו ומחמת הכעס נדרה, חיישינן שמא כיוונה לאסור עצמה על היבם³⁴ ואין כופין אותו

³⁰ וכי תימא א"כ אפילו שניהם אומרים לא בעלה למה נאמין להם להתיר היבמה עצמה לשוק בחליצה בלא גט אפילו בתוך ל', כיון דחזקת כונס אשה בועל לאלתר. י"ל כיון שהוא מסייעה לא נאסור אותה מספק דאיתרע לה חזקה, אבל גבי צרתה אוקמינן לה אחזקה שבעל ולא כל כמיניה לאוסרה. וכי תימא א"כ לגבי היבמה עצמה אם הוא אומר תוך ל' שלא בעל והיא אומרת שנבעלה, דאמרינן לעיל דמהימנינן ליה שלא בעל מטעם דעד ל' יום מוקים איניש אנפשיה מלבעול, ואין כופין אותו ליתן גט אלא מבקשין ממנו, ולמה לא נאמר ג"כ חזקת כונס בועל. י"ל דלגבי היבמה עצמה מהימנינן לה משום שהיא יודעת בשקרו אם בעל אם לא בעל, ולא היה מעיו לומר בפניה לא בעל אם בעל, דק"ל חזקה אין אדם מעיו בפני בעל חובו ה"נ לא שנא, אף על פי שהיא אומרת בעל איהי דאפסדה אנפשה ושויתה נפשה חתיכה דאיסורא, ולא כל כמינה לכופ איתו שיתן לה גט אם אינו רוצה, אבל לגבי הצרה שאין כאן העוה שהיא אינה יודעת אם בעל צרתה אם לא בעל, לאו כל כמיניה לאסור אותה כנגד החזקה, דחזקה כונס בועל לאלתר. לבוש שם.

³¹ שו"ע ונו"כ קסה ב

³² ב"ש שם ה

³³ אם מצאה היתר לנדרה מותרת לו ולא אמרינן כיון שאסורה היתה עליו בשעת נפילה לא תותר עוד שהרי האיסור לא היה מצד ענין היבום ועוד שהחכם עוקר הנדר מעיקרו כמש"כ ב"י בשם הרשב"ץ ואם היה לו אשה בעת שנפלה לפניו והיתה אסורה עליו מחמת תקנות ר"ג יש לומר דגרע מפי דאין היתר לאיסור זה משא"כ איסור נדר יכול להתיר. ב"ש שם ד. ואין לומר דא"כ למה כופין אותו לחלוץ יאמר לה שתלך אצל חכם ויתיר לה די"ל כגון שאין לה פתח לנדרה ואם יאמר לה הרי קי"ל דפותחין בחרטה תתחרט ותותר דהיא יכולה לומר לו הלא בעינן הרטה דמעיקרא כמ"ש ביו"ד סי' רכ"ה ואיך אומר שאני מתחרט מעיקרא ובאמת אין אני מתחרט מעיקרא ולכן כופין אותו לחלוץ. ערוך השולחן שם י

³⁴ וי"א עוד דאפילו באינו ידוע בבירור שכוונתה היתה בחייו לזה תולין שכן הוא כוונתה עד שיוודע לנו בבירור שלא לכך נתכוונה (ב"ש סק"ה בשם המ"מ) וי"א דכשנדרה הנאה מיהודים סתם אין היבם בכלל וזהו דעת

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

לחלוץ, אלא מבקשין ממנו לחלוץ ולא יעגן אותה. וכן אפילו נדרה בחיי בעלה ונתכוונה בנדרה כדי לאסור עצמה על היבם, מבקשין ממנו לחלוץ, ואם אינו רוצה³⁵ אין כופין אותו.

ואפילו בימינו לנוהגים כארצות אשכנז שמצות חליצה קודמת, אם נראית כוונתה שנתכוונה לאסור עצמה על יבמה מחמת שהיתה מפחדת שמייבם אותה בעל כרחא ובלא רשות ב"ד, קונסין אותה ואין כופין אותו לחלוץ, שהרי מ"מ מצוה יש ביבום, ואין כופין אותו לא במילי ולא מטעין אותו, אלא מבקשין ממנו שלא יעגן אותה³⁶.

ואם נדרה בחיי בעלה שלא כיוונה לאסור עצמה על יבמה, כופין אותו בנדויים וחרמות וכל מיני כפיות.

יג. טענת בתולים... נסתרה לאלתר לא נסתרה אף לאחר כמה שנים

הטוען טענת בתולים³⁷, כלומר שאשתו הטעתו ואינה בתולה ולפיכך אינו חייב לתת לה כתובת בתולה מאתיים זו, אין טענתו אלא כשטוען מיד אחר שנסתרה ונתייחדה עמו בפעם ראשון, אבל אם אינו מערער מיד אינו נאמן³⁸, שאין אדם מעמיד עצמו שלא יערער מיד כשיבעל ולא ימצא בתולים, ושקורי משקר אלא בעל ומצא בתולים, ועתה נהפך לבו לשנאתה, ואפילו אם טוען לא בעלתי עד עתה ולא מצאתי עתה בתולים אינו נאמן, שמתוך שנהפך לבו לשנאתה הוא אומר כן כדי שיאמינו לו.

אם יש עדים שלא נסתרה עמו עד עתה, נאמן, ואם אין עדים וטוען שלא נסתר עמה עד עתה ועתה שנסתק מיד בעל ומצא שאין לה בתולים, אם היא

רש"י והמאור והרשב"א (שם) וממילא כיון שיש פלוגתא בזה א"א לכופו לחלוץ כשנדרה הנאה מכל היהודים בחיי בעלה דשמא קיי"ל כדיעה זו שמוותרת להיבם ולכן אין כופין אלא מבקשים. ערוה"ש שם יא

³⁵ ודינה כמורדת כיון שהיא גרמא לאסור עליו אף על גב שאין תקנה לדבר מ"מ דינה כמורדת בשני דיני' אלו דכוונת' היתה על היבם. ב"ש שם ו

³⁶ לבוש שם, ואחרונים לא העתיקוהו.

³⁷ שו"ע ונו"כ שם סח סעיף י

³⁸ ועיין בח"מ טז שהביא שהטור מחלק בין אם הב"ד מצוי לו מיד, ובבית יעקב שם כתב נראה דאפי' לא הי' ב"ד מצוי דא"נ לומר שלא בא עד עכשיו במינו שבא עליה בלילה הראשונה ולא מצא בתולים דהא מינו במקום חזקה מעליותא לא אמרינן.

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

שותקת, י"א³⁹ שנאמן. וי"א שאינו נאמן שאמרינן שמסתמא נסתרה עמו.
אך אם מכחישה אותו, אינו נאמן⁴⁰.

³⁹ הפלאה בקונ"א לתי"א אחד בתוס' דאיכא ברי וחזקת ממון דידי, דאי מיירי שיש עדים שלא נסתרה כפי השני שכתב המרדכי הוא מילתא דפשיטא טובא וצ"ע שלא הזכירו הפוסקים דין זה
⁴⁰ אם היא אומרת ברי שכבר בא עלי' היא נאמנת במינו דהיתה יכולה להכחיש אותו שהי' לה בתולים. הפלאה שם